

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 243)

Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan Gaz Bağlantısının Gerçekleştirilmesi ve Türkiye Cumhuriyeti'nden Yunanistan Cumhuriyeti'ne Doğal Gaz Arzına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/601)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-633/2231

16.5.2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 2.5.2003 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan Gaz Bağlantısının Gerçekleştirilmesi ve Türkiye Cumhuriyeti'nden Yunanistan Cumhuriyeti'ne Doğal Gaz Arzına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan Gaz Bağlantısının Gerçekleştirilmesi ve Türkiye Cumhuriyeti'nden Yunanistan Cumhuriyeti'ne Doğal Gaz Arzına İlişkin Anlaşma" 23 Şubat 2003 tarihinde Selanik'te imzalanmıştır.

Söz konusu anlaşma, Avrupa Birliği Komisyonu Güney Avrupa Gaz Ringi Projesi ve ülkemizin doğalgazda Avrupa'ya açılım stratejisi kapsamında yürütülen çalışmalar için büyük önem arzeden Türkiye-Yunanistan Doğalgaz Boru Hatı Projesi'nin (Interconnector Turkey-Greece) gerçekleştirilmesi amacıyla imzalanmıştır.

Bu anlaşmanın imzalanmasıyla, Doğu-Batı Enerji Koridorunun gerçekleştirilmesine yönelik çok önemli bir adım daha atılmış bulunmaktadır. Enerji sektöründeki söz konusu işbirliğinin, iki ülke arasındaki ticarî, ekonomik ve siyasî ilişkilerin gelişmesine katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Stratejik önemi haiz bu proje ile ilk etapta Yunanistan'ın doğalgaz talebinin bir kısmının Türkiye üzerinden karşılanması, ileriki yıllarda ise Güney Doğu ve Orta Avrupa Ülkelerine Türkiye ve Yunanistan üzerinden doğalgaz sevkiyatı yapılması hedeflenmektedir. Enerji güvenliği ve kaynak çeşitlendirilmesi stratejisi nedeniyle anılan proje AB Komisyonunca da desteklenmektedir. Bu kapsamda, söz konusu projenin Mühendislik ve Çevresel Etki Değerlendirme Çalışmaları için kullanılmak üzere AB TEN (Trans-Avrupa Ağları) Fonu tarafından yansı hibe olmak üzere iki ülkeye toplam 9.580.000 Euro finansal destek sağlanmış bulunmaktadır.

Anlaşmada, Türkiye üzerinden sevk edilecek gazın ticarî, ekonomik ve idarî koşullarının BOTAŞ (Satıcı) ile DEPA (Alıcı) arasında imzalanması öngörülen Doğalgaz Alım Satım Anlaşmasında belirlenmesi kararlaştırılmakta ve Doğalgaz Alım Satım Anlaşması kapsamında, Yunanistan'a satışı öngörülen gaz miktarının, anılan kuruluşların anlaşmasıyla artırılacağı öngörülmektedir.

Söz konusu projenin gerçekleştirilmesiyle, Hazar, Kafkaslar ve Ortadoğu ülkelerinde üretilen/üretilecek doğalgazın Türkiye üzerinden geçerek Yunanistan'a ve bilahare Avrupa pazarına satışı mümkün olabilecektir. Böylelikle, doğusunda yer alan zengin enerji kaynakları ile batısında yer alan tüketici pazarları arasında bir köprü vazifesi gören ülkemizin enerji terminali olma yönündeki konumu güçlendirilmiş olacaktır.

**Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu**

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,

4.6.2003

Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

Esas No. : 1/601

Karar No. : 25

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan Gaz Bağlantısının Gerçekleştirilmesi ve Türkiye Cumhuriyeti’nden Yunanistan Cumhuriyeti’ne Doğal Gaz Arzına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı”, Dışişleri Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı ve Botaş Genel Müdürlüğü temsilcilerinin katılımıyla Komisyonumuzun 4.6.2003 tarihli toplantısında görüşüldü.

Tasarının geneli üzerinde görüşmeler tamamlandı. Maddelere geçilmesi kabul edildi.

Tasarının 1, 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, gereği yapılmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Soner Aksoy</i>	<i>Ahmet Büyükkakşarlar</i>	<i>Hasan Ali Çelik</i>
Kütahya	Konya	Sakarya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Fatma Şahin</i>	<i>Tacidar Seyhan</i>	<i>Mustafa Sayar</i>
Gaziantep	Adana	Amasya
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Rıza Acar</i>	<i>Ahmet Edip Uğur</i>	<i>Nejat Gencan</i>
Aydın	Balıkesir	Edirne
Üye	Üye	Üye
<i>Şemsettin Murat</i>	<i>Talip Kaban</i>	<i>Mehmet Ali Arıkan</i>
Elazığ	Erzincan	Eskişehir
Üye	Üye	Üye
<i>Vezir Akdemir</i>	<i>İsmail Katmerci</i>	<i>Mustafa Elitaş</i>
İzmir	İzmir	Kayseri
Üye	Üye	Üye
<i>Hasan Anđı</i>	<i>Nuri Çilingir</i>	<i>Vahit Çekmez</i>
Konya	Manisa	Mersin
Üye	Üye	(İmzada bulunamadı)
Şükrü Ünal	<i>Mustafa Öztürk</i>	Üye
Osmaniye	Sinop	<i>İbrahim Çakmak</i>
(İmzada bulunamadı)		Tokat
Üye		Üye
<i>A. Yekta Haydarođlu</i>		<i>Fazlı Erdoğan</i>
Van		Zonguldak

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No. : 1/601

Karar No. : 121

18.7.2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan Gaz Bağlantısının Gerçekleştirilmesi ve Türkiye Cumhuriyeti'nden Yunanistan Cumhuriyeti'ne Doğal Gaz Arzına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 17 Temmuz 2003 tarihli 19 uncu toplantısında Dışışleri Bakanlığı temsilcileri ile BOTAŞ Genel Müdürlüğü yetkililerinin katılımıyla görüşülmüştür.

Doğu-Batı Enerji Koridorunun gerçekleştirilmesine yönelik, stratejik önemi haiz bu proje ile ilk aşamada Yunanistan'ın doğalgaz talebinin bir kısmının Türkiye üzerinden karşılanması, ileriki yıllarda ise Güney Doğu ve Orta Avrupa ülkelerine Türkiye ve Yunanistan üzerinden doğalgaz sevkiyatı yapılması hedeflenmektedir.

AB Komisyonu Güney Avrupa Gaz Ringi Projesi ve Ülkemizin doğalgazda Avrupa'ya açılım stratejisi kapsamında büyük önemi haiz olan Anlaşma, Komisyonumuzca benimsenmiş ve Tasarı aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
<i>Mehmet Dülger</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>	<i>Hüseyin Kansu</i>
Antalya	Ankara	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Özyol</i>	<i>Nur Doğan Topaloğlu</i>	<i>Mustafa Dündar</i>
Adıyaman	Ankara	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>M. İhsan Arslan</i>	<i>Mehmet Eraslan</i>	<i>Halil Akyüz</i>
Diyarbakır	Hatay	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet B. Denizolgun</i>	<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>	<i>Onur Öymen</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	(Muhalefet şerhi ile) Üye
<i>Ufuk Özkan</i>	<i>Hasan Ören</i>	<i>Nihat Eri</i>
Manisa	Manisa	Mardin
Üye	Üye	Üye
<i>Osman Seyfi</i>	<i>Süleyman Gündüz</i>	<i>A. Müfit Yetkin</i>
Nevşehir	Sakarya	Şanlıurfa

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

17 Haziran 2003

Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti arasında Türkiye-Yunanistan gaz bağlantısının gerçekleştirilmesi ve Türkiye Cumhuriyeti'nden Yunanistan Cumhuriyeti'ne Doğal Gaz Arzına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısına aşağıdaki gerekçeyle muhalefet şerhi koyuyorum:

Anlaşma Türkiye üzerinden taşınacak gazın belirli bir geçiş ücreti alınarak taşınması yerine Botaş tarafından başka ülkelerden alınacak gazın tespit edilecek bir fiyattan Yunanistan'a satılmasını öngörmektedir. Bu Türkiye'nin şimdiye kadar boru hatlarıyla taşımacılıkta uyguladığı usule uygun değildir.

Ayrıca Botaş'ın bundan böyle sadece taşımacılık hizmeti yapacağını öngören yasal düzenleme hazırlığına da aykırıdır.

Nihayet, Anlaşma ile benimsenen usulün, bir bölümü pahalı fiyattan satın alınan doğal gazın Yunanistan'a daha ucuza satılması ihtimalini de gündeme getirmekte ve ülkemizin ticarî menfaatlerine zarar verme riskini taşımaktadır.

Onur Öymen
İstanbul

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE YUNANİSTAN CUMHURİYETİ ARASINDA TÜRKİYE-YUNANİSTAN GAZ BAĞLANTISININ GERÇEKLEŞTİRİLMESİ VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NDEN YUNANİSTAN CUMHURİYETİ'NE DOĞAL GAZ ARZINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA

DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 23 Şubat 2003 tarihinde Selanik'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan Gaz Bağlantısının Gerçekleştirilmesi ve Türkiye Cumhuriyeti'nden Yunanistan Cumhuriyeti'ne Doğal Gaz Arzına İlişkin Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE YUNANİSTAN CUMHURİYETİ ARASINDA TÜRKİYE-YUNANİSTAN GAZ BAĞLANTISININ GERÇEKLEŞTİRİLMESİ VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NDEN YUNANİSTAN CUMHURİYETİ'NE DOĞAL GAZ ARZINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA

DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Başbakan

Recep Tayyip Erdoğan

Dışişleri Bak. Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. G. Yrd. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Mumcu

Çevre Bakanı

K. Tüzmen

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Orman Bakanı

O. Pepe

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE YUNANİSTAN CUMHURİYETİ
ARASINDA TÜRKİYE-YUNANİSTAN GAZ BAĞLANTISININ
GERÇEKLEŞTİRİLMESİ VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NDEN
YUNANİSTAN CUMHURİYETİ'NE DOĞAL GAZ ARZINA İLİŞKİN ANLAŞMA**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti (Bundan böyle münferiden bahsedildiğinde “Taraflar”, müştereken bahsedildiğinde “Taraflar” olarak anılacak olan) işbu Anlaşma ile;

Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti arasında enerji sektöründe işbirliğinin gelişmesinin iki ülke arasındaki ticarî ve ekonomik ilişkilerin daha da güçlendirilmesini sağlayacağını kabul ederek,

Liberalleştirilen Avrupa gaz piyasasındaki yerlerini güçlendirmek ve Avrupa gaz piyasasındaki gaz temin kaynaklarının çeşitlendirilmesine katkıda bulunmak amacıyla iki yönlü işbirliğinin geliştirilip genişletilmesi isteklerini teyit ederek,

Amaçlarının Türkiye Cumhuriyeti ve Yunanistan Cumhuriyeti arasında çift yönlü bir boru hattı inşa ederek, Tarafların doğal gaz şebekelerinin birbirlerine bağlantısını gerçekleştirmek olduğunu teyit ederler. Türkiye-Yunanistan Bağlantı Projesi (Bundan böyle “Proje” olarak anılacaktır) Avrupa Birliğinin Güney Avrupa Gaz Ringi Projesini ilk ve en önemli aşamasını teşkil edecektir.

Projenin, her iki ülkeyi Avrupa Bölgesi ve Balkanlarda ana transit ülkeler haline gelmelerine olanak vereceğini, ayrıca Avrupa Birliğinin enerji güvenliği ve kaynak çeşitlendirme stratejisine katkıda bulunacağını vurgulayarak,

Doğal gazın Türkiye Cumhuriyeti ve Yunanistan Cumhuriyeti üzerinden Avrupa Bölgesi ve Balkanlar’a ihracı ve taşınması yollarını araştırma arzularını teyit ederek,

Yunanistan Cumhuriyeti’nin kendi doğal gaz temin kaynaklarını çeşitlendirme ve kendi doğal gaz talebini zamanında karşılama niyetini de göz önünde tutarak,

Projenin gerçekleştirilmesi için kendi yetkileri çerçevesindeki gerekli bütün faaliyetleri üstlenecektir.

Şimdi bu nedenle, Taraflar aşağıdaki belirtilen hususlar üzerinde mutabakata varmıştır:

MADDE 1

BORU HATLARI İLE PETROL TAŞIMA A.Ş. (BOTAŞ) (bundan böyle “BOTAŞ” olarak anılacaktır) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından, PUBLIC GAS CORPORATION (DEPA) S.A’ya doğal gaz arzı konusunda yetkilendirilmiş olan kuruluştur ve DEPA, Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti tarafından BOTAŞ’tan doğal gaz satın almak konusunda yetkilendirilmiş olan kuruluştur.

Arzın teknik, ticarî ve idarî hüküm ve koşulları, teslim yeri, süre, gideceği yer, finansman sağlama, inşaat ve işletme ile buna benzer diğer hüküm ve koşullar BOTAŞ ile DEPA arasında imzalanacak olan Doğal Gaz Alım Satım Sözleşmesi’nde (bunda böyle “Sözleşme” olarak anılacaktır) sağlanır.

BOTAŞ ile DEPA’nın karşılıklı rızasıyla Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından sağlanacak doğal gaz miktarı artırılabilir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti BOTAŞ’ın, Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti de DEPA’nın Sözleşmede öngörülen taahhütlerini garanti eder.

Sözleşme uyarınca sağlanan doğal gazın mülkiyet ve zilyetliği teslim noktasında BOTAŞ’tan DEPA’ya geçer.

MADDE 2

Proje kapsamında BOTAŞ ve DEPA, doğal gaz boru hattının kendi ülke topraklarında kalan kısımlarının tasarımı, finansmanı, inşaatı ve işletilmesinden sorumlu olup, Projenin finansmanı hususunda işbirliğine gidecektir.

Taraflar, Projenin gerçekleşmesi ve Türkiye Cumhuriyeti'nden Yunanistan Cumhuriyeti'ne doğal gaz arzı için kendi yetki ve ulusal mevzuatları çerçevesinde herhangi bir gereksinimin ortaya çıkması durumunda ihtiyaç duyulacak her türlü faaliyeti yapmayı, gayreti göstermeyi, yasal ve idari tedbirleri almayı yüklenecektir.

Taraflar, üçüncü taraflara ait gazın kendi boru hattı sistemleri üzerinden Avrupa Bölgesi ile Balkanlara transit geçişinin sağlanması için 17 Aralık 1994 tarihinde Lizbon'da yapılan Enerji Şartı Anlaşmasının (Energy Charter Treaty) hükümlerine uygun olarak tüm önlemleri almayı üstlenecektir.

MADDE 3

Taraflar, bu Anlaşmanın hükümlerinin yorum ve uygulanması ile ilgili uyuşmazlıkların öncelikle diplomatik kanallar aracılığıyla çözümlenmesine gayret edecektir. Şayet, Taraflar iyi niyetli çabalara rağmen bu gibi anlaşmazlıklarda dostane bir çözüme ulaşmayı başaramazsa Taraflardan herhangi biri diğer Tarafa yazılı bir bildirimde bulunarak konuyu nihai ve bağlayıcı çözüm için özel hakem (ad hoc) yoluna gidebilir.

Sözü edilen ad hoc tahkim paneli, 17 Aralık 1994 tarihinde Lizbon'da yapılan Enerji Şartı Anlaşmasının (Energy Charter Treaty) uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin 27(3) maddesinde yer alan hükümlerin gerekli düzeltmeleri yapılmış olarak (mutatis mutandis) bu Anlaşmaya uygulanmasıyla kurulacak ve faaliyet gösterecektir.

MADDE 4

Bu Anlaşma, Sözleşme imzalandıktan sonra ve Tarafların birbirlerine Anlaşmanın geçerliliği için gereken ulusal prosedürlerin tamamlanmış olduğunu diplomatik kanallardan bildirimde bulunmaları üzerine yürürlüğe girecek ve 20 yıl süreyle yürürlükte kalacak olup, herhangi Taraf diğer Tarafa herhangi bir dönemde, bu dönemlerin sona erme tarihlerinden 6 ay önce Anlaşmaya son verme niyetini yazılı olarak bildirmedeği takdirde 5 yıllık bir dönem için otomatik olarak yenilebilir nitelik taşıyacaktır.

2003 yılının Şubat 23 tarihinde Selanik kentinde iki (2) orijinal İngilizce nüsha halinde **ÜZERİNDE ANLAŞMAYA VARILIP İMZA ALTINA ALINMIŞTIR.**

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

YUNANİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI

KALKINMA BAKANI

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER

*Apostolos Athanasios
TSOHATZOPOULOS*

